

Vergaderjaar 2014–2015

34 000 XVII

Vaststelling van de begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar 2015

Nr. 4

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING EN STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 september 2014

In de brief van 6 juni 2013 over het versterken van belastingdiensten in ontwikkelingslanden is toegezegd u na een jaar te informeren over de voortgang (Kamerstuk 33 400 V, nr. 137). Inmiddels lopen meerdere concrete activiteiten, waarover wij u thans graag berichten.

Het programma staat open voor de 15 partnerlanden voor ontwikkelings-samenwerking (hierna: OS partnerlanden), maar kan ook in beperkte mate steun verlenen aan andere ontwikkelingslanden die een belastingverdrag met Nederland hebben of waarmee een dergelijk verdrag overwogen wordt. In de brief van 6 juni 2013 was de ambitie uitgesproken om in tenminste vijf ontwikkelingslanden activiteiten te ontplooiën. Zoals u in deze brief kunt lezen wordt deze doelstelling zeker gehaald.

Het programma richt zich op het helpen verbeteren van belastingheffing en -inning, en draagt via betere regelgeving of betere uitvoering van de regelgeving tegelijkertijd bij aan een aantrekkelijker en betrouwbaarder ondernemingsklimaat. Omdat de belastingdienst en de douane vaak geïntegreerd zijn, vindt ook ondersteuning van de douane plaats vanuit het programma. Nederland geeft steun in de vorm van technische expertise van het Ministerie van Financiën, waarvoor onze ministeries een covenant zijn aangegaan. We dragen beiden bij aan de kosten. Daarnaast is de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking in juli 2013 een raamovereenkomst aangegaan met het International Bureau of Fiscal Documentation voor aanvullende expertise en training.

We benadrukken dat het programma vraaggestuurd is, waarbij alleen op directe verzoeken van Belastingdiensten en/of Ministeries van Financiën wordt ingegaan. Ook identificatiemissies vinden alleen op verzoek van het ontvangende land plaats. Het programma is bekend gesteld via onze

ambassades in de OS partnerlanden en belastingdiensten worden bij gelegenheid geattendeerd op mogelijkheden van technische samenwerking tijdens ontmoetingen met vertegenwoordigers van belastingdiensten. We voorzien het komende jaar een verdere intensivering van het programma. De vraag is duidelijk groeiend.

Bilaterale activiteiten

Ghana. Het programma in Ghana is, na een eerste identificatiemissie in juli 2013, formeel gestart in december 2013 met een *high level* bezoek aan Nederland van de *Commissioner General* van de *Ghana Revenue Authority* en zijn senior management. Nadruk van het programma in Ghana ligt op hervorming van de douane. In juni jl. heeft eerst ondergetekende een training programma bij de Ghanese douane en een douanekantoor bezocht. Verder wordt steun verleend aan de *Large Taxpayer Office* (belastingkantoor voor grote bedrijven) onder de vlag van het OESO «*Tax Inspectors without Borders*» (TIWB) initiatief.

Rwanda. Naar Rwanda heeft in augustus 2013 een identificatiemissie plaatsgevonden op verzoek van de Rwandese Revenue Authority (RRA). Op basis hiervan is met de RRA een programma afgesproken met als hoofdthema *tax auditing*, inclusief risico management en transfer pricing. Daarnaast zijn een aantal aanvullende onderwerpen geïdentificeerd waarop ondersteuning zal worden gegeven: dienstverlening, Human Resource Management, e-audit, werking van een douane unie, internationale tax planning en anti-misbruik bepalingen. De trainingen, die volop aan de gang zijn, worden uitgevoerd door de Nederlandse Belastingdienst in samenwerking met het International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD).

Bangladesh. In september 2013 heeft de Bangladeshese *National Board of Revenue* (NBR) een studiebezoek aan de Nederlandse Belastingdienst gebracht op het gebied van digitalisering en *e-filing*. Op uitnodiging van het IMF zal Nederland expertise leveren voor training van de NBR in transfer pricing.

Burundi. De *Office Burundais des Recettes* (OBR) heeft ons verzocht om verdere steun bij het lanceren van de belastingtelefoon (als follow-up van het studiebezoek aan Nederland vorig jaar) en zou de samenwerking daarna graag naar audit en douane willen uitbreiden. Donorsteun wordt afgestemd in het «*Friends of OBR*» overleg, waaraan onze ambassadeur deelneemt.

Ethiopië. Tot medio 2014 loopt een technisch assistentie programma met de *Ethiopian Customs and Revenue Administration* (ECRA) op douane, mede gefinancierd door de Nederlandse Ambassade in Addis Abeba. Momenteel vinden gesprekken plaats over continuering hiervan. ERCA heeft in dit kader aangegeven een z.g. «*concept note*» aan de ambassade te zullen sturen. Ook is in december 2013 gesproken met ERCA over uitbreiding van de ondersteuning naar belastingvraagstukken, onder meer met workshops over Human Resource Management en *performance measurement*.

Indonesië. In Indonesië wordt samengewerkt met de douane vanuit ambassademiddelen, waarbij technische assistentie o.a. op het gebied van risico management en *authorised economic operators* wordt geleverd door de Nederlandse Douane.

Kenia. Aan Kenia wordt ondersteuning verleend op uitwisseling van gegevens.

Mozambique. Mozambique heeft ondersteuning gevraagd bij het evalueren van lopende donorsteun aan de belastingdienst en het identificeren van verdere prioriteiten voor hervormingen en toekomstige donorondersteuning (inclusief Nederlandse technische assistentie). De evaluatie is gepland voor het najaar.

Tanzania/Zanzibar. Zanzibar heeft om ondersteuning gevraagd bij het opzetten van belastingheffing in de olie- en gassector. In het voorjaar heeft een eerste verkennende missie plaatsgehad.

Cursus verdragsonderhoud. Van 29 september – 03 oktober zal het IBFD een cursus geven in verdragsonderhoud (bijhouden en actualiseren van reeds afgesloten verdragen; volgen actuele ontwikkelingen op tax planning en verdragsteksten). Hiervoor zijn 7 OS landen uitgenodigd: de partnerlanden Ethiopië, Ghana, Kenia en Uganda, aangevuld met Zambia, Zimbabwe, Malawi en Tanzania. In Rwanda wordt een soortgelijke cursus lokaal gegeven.

Tax Inspectors without Borders

Medio 2013 is bij de OESO het programma «*Tax Inspectors without Borders* (TIWB)» gestart. Onder TIWB adviseren en helpen experts van een ontwikkelde belastingdienst de collega's van een belastingadministratie in een ontwikkelingsland ter plaatse bij de voorbereiding, planning en uitvoering van boekenonderzoeken. Zo dragen ze direct en «*on the job*» kennis en ervaring over. De verwachting is dat dit soort technische assistentie grote toegevoegde waarde zal hebben en de strategische planning en kennis van belastingdiensten bij belastingaudits zal versterken, bijvoorbeeld bij de controle van specifieke sectoren (zoals financiële instellingen en de olie en gasindustrie), en bij de effectieve aanpak van internationale belastingaangelegenheden zoals verrekenprijzen. Er is wereldwijd veel belangstelling en steun (incl. G20 en G8) voor dit soort technische assistentie. Het programma is momenteel in een pilotfase.

De eerste officiële pilot van dit programma is tussen Ghana en Nederland. Inmiddels zijn de Nederlandse experts driemaal in Ghana geweest en zijn nieuwe missies gepland. De Nederlandse inzet in het TIWB programma wordt gefinancierd uit het convenant. Daarnaast heeft Nederland tot eind 2014 een expert van de Belastingdienst gedetacheerd bij de OESO t.b.v. de opzet van het TIWB programma.

Multilaterale activiteiten

- Nederland speelt, als covoorzitter, een actieve rol in het OESO Tax and Development programma, dat o.a. bovengenoemd TIWB programma heeft geïnitieerd. Dit programma adviseert OS landen ook bij tax incentives, die kostbaar zijn en vaak nauwelijks effectief blijken. Nederland is eveneens gevraagd verdere betrokkenheid van ontwikkelingslanden bij het Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) traject te faciliteren.
- In mei 2014 is een door de Verenigde Naties i.s.m. de OESO georganiseerde training op verdragsonderhandeling ondersteund door het leveren van een ervaren trainer vanuit het Ministerie van Financiën en het vergoeden van reiskosten voor deelnemers uit 10 Afrikaanse landen. Nederland heeft in beginsel toegezegd ook in de toekomst aan dergelijke cursussen bij te willen dragen.
- Nederland zal de ondersteuning aan het *African Tax Administration Forum* (ATAF) voortzetten. ATAF is een nog jonge vereniging van Afrikaanse belastingdiensten, die nog steun behoeft bij de opbouw van haar programma en diensten aan deelnemende landen. Voor de komende 2 jaar draagt Nederland € 250.000 bij aan ATAF. Andere donoren zijn o.a. Zwitserland, Noorwegen, VK en Duitsland.
- Nederland heeft bijgedragen aan een 4-weekse training voor 10 officials uit ontwikkelingslanden in het kader van de International Academy for Tax Crime Investigation van de OESO (<http://www.oecd.org/tax/crime/tax-crime-academy.htm>). In 2014 financiert

Nederland de deelname van in totaal 20 personen. Experts van de FIOD verzorgen diverse trainingen voor het programma.

- Nederland draagt bij aan IMF Trustfondsen op belastingen. Het IMF Trustfonds Tax Policy Administration steunt belastingadministraties in een aantal partnerlanden bij hervormingen. Nederland is per 1 juli 2014 voorzitter geworden van dit Trustfonds. Daarnaast ondersteunt Nederland het IMF Mineral Natural Resources Wealth management programma dat landen helpt om door middel van goede contracten (met grondstof winnende bedrijven) en juiste belastingheffing optimaal te profiteren van het winnen van grondstoffen. Grondstoffen als olie en gas vormen een steeds belangrijker inkomstenbron voor Afrikaanse landen, die grote ontwikkelingskansen biedt, mits transparant en goed gemanaged. Sinds eind 2013 ondersteunt Nederland ook een derde IMF Trustfonds voor verbetering van de belastingdiagnostiek (Tax Administration Diagnostic Assessment Tool – TADAT), dat landen helpt de sterke en zwakke plekken in de belastingadministratie te identificeren, zodat gericht technische assistentie kan worden verleend.

Wij hebben u hiermee actuele informatie gegeven over de voortgang van de technische assistentie activiteiten. Hoewel herziening van de internationale belastingregels van belang is om belastingontwijking tegen te gaan, is parallelle versterking van belastingdiensten een conditio sine qua non voor betere lokale belastinginning en een aantrekkelijk ondernemingsklimaat. Naar onze mening voorziet het door ons geïnitieerde technische assistentieprogramma duidelijk in een behoefte. De capaciteitsopbouw zal een meerjarige inspanning vergen.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

De Staatssecretaris van Financiën,
E.D. Wiebes